

(อม.๒๙)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๓/๒๕๕๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๖๓/๒๕๕๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๘

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	โจทก์
	นายพนพล ปัทมะ	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อระหว่างวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ เวลากลางวันและกลางคืนต่อเนื่องกัน ขณะจำเลยดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งมีฐานะเป็นข้าราชการการเมืองตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการต่างประเทศและราชการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงการต่างประเทศ ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กระทำความผิดต่อกฎหมายคือ จำเลยรู้อยู่แล้วว่า การที่ไทยสนับสนุนกัมพูชาในการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก จะทำให้ไทยอาจเสียดินแดนและเสียอำนาจในการบริหารจัดการร่วมในบริเวณพื้นที่ทับซ้อนในอนาคต

แต่ปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ จำเลยเสนอร่างคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา (Joint Communiqué) กรณีที่ไทยสนับสนุนกัมพูชาในการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ให้ที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาเห็นชอบในลักษณะปิดบัง อำพราง ไม่โปร่งใส และมีมูลเหตุจูงใจอื่นแอบแฝงอยู่ จนในที่สุดสภาความมั่นคงแห่งชาติเห็นชอบในร่างคำแถลงการณ์ร่วมที่เสนอ จากนั้นวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ จำเลยเสนอร่างคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ที่ผ่านความเห็นชอบจากสภาความมั่นคงแห่งชาติให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นวาระจร โดยไม่มีการแจกเอกสาร ให้ที่ประชุมพิจารณาล่วงหน้า และไม่มีแผนที่แนบหรือเอกสารอื่นใดประกอบ เพียงแต่แสดงแผนที่บนจอภาพ ใช้เวลาเพียง ๑๕ นาที ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเสียงข้างมากมีมติเห็นชอบร่างคำแถลงการณ์ร่วม แผนที่แนบท้าย และให้จำเลยลงนามในร่างคำแถลงการณ์ร่วมดังกล่าวได้ โดยมีรัฐมนตรีหรืออภิปรายทักท้วงในเรื่องเขตแดน และการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกว่า มีผลกระทบต่อเรื่องเขตแดน และไทยอาจเสียดินแดน หรือเสียเปรียบหากกัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก แต่จำเลยสรุปข้อทักท้วงเรื่องเขตแดน ว่าไม่มีปัญหาและไม่เข้ามาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญ ทำให้คณะรัฐมนตรีลงมติยอมรับร่างคำแถลงการณ์ร่วม แผนที่แนบท้าย และให้จำเลยในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในร่าง คำแถลงการณ์ร่วม อันเป็นการดำเนินการอย่างเร่งรีบและลุลึกลุกลน จากนั้นในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ จำเลยได้ลงนามในคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา สนับสนุนให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร เป็นมรดกโลกพร้อมแผนที่แนบท้าย ซึ่งมีผลทำให้ราชอาณาจักรไทยต้องสละสิทธิในข้อสงวนที่ไทย จะเรียกร้องปราสาทพระวิหารกลับคืนมาในอนาคต และมีผลเป็นการยอมรับโดยปริยายว่าปราสาทพระวิหาร เป็นของกัมพูชาอย่างสมบูรณ์ถาวรตลอดไป ทั้งยังเป็นการแสดงเจตนายืนยันอย่างชัดแจ้งถึงการยอมรับ ในแผนที่กำหนดแนวเขตที่จัดทำขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของกัมพูชาแต่ฝ่ายเดียว ดังปรากฏข้อความ ในคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ข้อ ๑ ที่ระบุเขตรอบพื้นที่ของปราสาทพระวิหารตามที่ระบุไว้ ณ บริเวณ N.๑ ในแผนที่ที่แนบท้ายที่จัดทำขึ้นโดยรัฐบาลกัมพูชา แผนที่ดังกล่าวให้รวมถึงพื้นที่กันชน ในด้านทิศตะวันออกและด้านใต้ของปราสาท ตามที่ระบุไว้ตามเครื่องหมาย N.๒ ด้วย อันมีความหมายว่า กัมพูชาได้แสดงยืนยันอย่างชัดแจ้งเป็นหลักฐานแล้วว่า พื้นที่กันชนทางด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ ของตัวปราสาทเป็นอำนาจอธิปไตยของกัมพูชา ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่นอกเหนือคำพิพากษาของศาลยุติธรรม ระหว่างประเทศ ส่วนพื้นที่กันชนด้านทิศเหนือและทิศตะวันตกแม้ตามคำแถลงการณ์จะยังไม่รวมถึง

แต่ก็เฉพาะในขั้นตอนเสนอปราสาทพระวิหารขึ้นทะเบียนบัญชีมรดกโลกเท่านั้น หากคณะกรรมการร่วมเพื่อการปักปันเขตแดนทางบกได้กำหนดอาณาเขตเกี่ยวกับพื้นที่รอบปราสาทด้านนี้แล้ว ก็ต้องถือว่าไทยยอมรับการมีสิทธิอำนาจอธิปไตยในพื้นที่ดังกล่าวของกัมพูชา ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวอยู่นอกเหนือคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ และเป็นพื้นที่ที่ทั้งไทยและกัมพูชาต่างยอมรับซึ่งกันและกันแล้วว่ามีสิทธิอำนาจอธิปไตยร่วมกัน กรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าไทยได้ให้การยืนยันและยินยอมให้กัมพูชายื่นขอจดทะเบียนมรดกโลกได้ทั้งตัวปราสาทพระวิหารและพื้นที่รอบ ๆ ตัวปราสาทด้วย เมื่อไทยไม่ได้ร่วมยื่นการขอจดทะเบียนปราสาทพระวิหารและพื้นที่รอบ ๆ ตัวปราสาทด้วย ก็มีผลเป็นว่าปราสาทพระวิหารและพื้นที่รอบ ๆ ตัวปราสาททั้งหมดเป็นมรดกโลกภายใต้อำนาจอธิปไตยของกัมพูชาแต่ประเทศเดียว และยินยอมให้การบริหารจัดการพื้นที่มรดกโลกเป็นสิทธิอำนาจของกัมพูชาฝ่ายเดียว ข้อตกลงตามคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา จึงอาจมีผลผูกพันประเทศไทยและอาจทำลายน้ำหนักในการอ้างอิงเขตแดนที่ไทยยึดถือสันปันน้ำเป็นเส้นแบ่งเขตแดนมาโดยตลอด และมีผลเท่ากับรัฐบาลไทยสละสิทธิในการอุทธรณ์เรื่องปราสาทพระวิหารและพื้นที่บริเวณปราสาทต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศในอนาคต และสูญเสียสิทธิในการจัดการพื้นที่ทับซ้อนด้วย ข้อตกลงดังกล่าวจึงเป็นหนังสือสัญญาที่มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตประเทศไทย หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ซึ่งต้องขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อนการลงนาม ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในเรื่องนี้ว่า คำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา เป็นหนังสือสัญญาที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา จำเลยรู้อยู่แล้วว่าการลงนามในคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ที่สนับสนุนให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก อาจมีผลเปลี่ยนแปลงเขตแดนของประเทศไทย มีผลกระทบทางสังคม แต่จำเลยได้กระทำโดยปกปิดซ่อนเร้น บิดเบือนข้อมูล ข้อเท็จจริง ความหมายแห่งถ้อยคำในสาระสำคัญของคำแถลงการณ์ร่วม ไม่แสดงสถานะของคำแถลงการณ์ร่วมที่แท้จริง อันจะมีผลต่อกระบวนการขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งไม่แสดงผลความผูกพัน ความเสียหายอันจะเกิดแก่ประเทศไทยโดยชัดแจ้ง โดยไม่สุจริต ไม่ยึดถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และกระทำการขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ วรรคสอง เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศไทยและคนไทยทุกคน

หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่กระทรวงการต่างประเทศ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร และทำเนียบรัฐบาล ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร เกี่ยวเนื่องกัน โจทก์ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการฟ้องคดีอาญาจำเลย ต่อมาอัยการสูงสุดแจ้งข้อไม่สมบูรณ์ มีการตั้งคณะทำงานร่วมสองฝ่าย แต่คณะทำงานทั้งสองฝ่าย มีความเห็นแตกต่างกันไม่อาจหาข้อยุติได้ โจทก์จึงยื่นฟ้องคดีเอง ขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ รายงานการตรวจสอบไต่สวนของโจทก์และพยานหลักฐาน ในชั้นไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้น ฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๐๕ (ค.ศ. ๑๙๖๒) ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ศาลโลก) พิพากษาว่า ปราสาทพระวิหารตั้งอยู่ในอาณาเขตภายใต้อธิปไตยของกัมพูชาตามคำพิพากษา เอกสารหมายเลข จ.๒๘ วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๕ รัฐบาลไทย โดย พันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น ยื่นคำแถลงการณ์ต่อเลขาธิการสหประชาชาติแสดงความไม่เห็นด้วย และประท้วงคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศว่าขัดต่อกฎหมายและความยุติธรรม กับสงวนสิทธิที่ประเทศไทยจะเรียกร้องปราสาทพระวิหารกลับคืนในอนาคต ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๙ แต่ในฐานะประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติ ประเทศไทยยินยอมจะปฏิบัติตามพันธกรณีต่าง ๆ อันเป็นผลจากคำพิพากษาดังกล่าวตามข้อ ๙๔ แห่งกฎบัตรสหประชาชาติ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๐๕ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ โดยให้กระทรวงมหาดไทย และกรมแผนที่ทหารร่วมกันจัดทำแผนที่กำหนดเขตบริเวณปราสาทพระวิหารเพื่อถอนกำลังทหาร ตำรวจ และยามรักษาการณ์ออกจากบริเวณปราสาท แล้วแจ้งให้องค์การสหประชาชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยใช้ในราชการต่อไป วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๐๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้รายงาน นายกรัฐมนตรีให้ทราบถึงการปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลยุติธรรมระหว่างประเทศโดยการถอนกำลังทหาร ตำรวจ และยามรักษาการณ์ออกจากพื้นที่ปราสาทพระวิหารตามแผนที่ที่จัดทำขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี กระทรวงการต่างประเทศได้จัดส่งแผนที่ให้เลขาธิการสหประชาชาติเพื่อแจ้งศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ กับสมาชิกองค์การสหประชาชาติว่าประเทศไทยได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาแล้ว และจัดพิมพ์คำพิพากษา

คดีปราสาทพระวิหาร หนังสือของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฉบับลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๐๕ และแผนที่แสดงพื้นที่บริเวณปราสาทพระวิหารเผยแพร่แก่ประชาคมโลก คือ แผนที่ L ๗๐๑๗ ซึ่งประเทศไทยโดยกรมแผนที่ทหารและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องได้ใช้แผนที่ดังกล่าวเป็นแผนที่แสดงแนวเขตแดนบริเวณปราสาทพระวิหารเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๐๗ ฝ่ายกัมพูชามีความเห็นว่า ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศพิพากษาแล้วว่าแผนที่ซึ่งคณะกรรมการปักปันเขตแดนสยาม - ฝรั่งเศส ที่ประเทศกัมพูชาใช้ประกอบคำฟ้องเป็นแผนที่แสดงเขตแดน จึงไม่ยอมรับแผนที่แสดงที่ตั้งปราสาทพระวิหารที่ฝ่ายไทยจัดทำขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นเหตุให้มีพื้นที่ทางทิศตะวันตกและทิศเหนือของตัวปราสาทที่ประเทศไทยและกัมพูชาต่างอ้างอธิปไตยทับซ้อนเนื้อที่ประมาณ ๔.๖ ตารางกิโลเมตร ซึ่งทั้งสองฝ่ายตกลงที่จะทำการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนกันต่อไป ตามที่คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา ที่จัดตั้งขึ้นตามบันทึกความเข้าใจลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๔๓ เป็นกลไกดำเนินการ ต่อมาวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๗ ในการประชุมคณะกรรมการร่วมเพื่อพัฒนาเขาพระวิหารที่กรุงเทพมหานคร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย (นายสุรเกียรติ์ เสถียรไทย) และรองนายกรัฐมนตรีกัมพูชา (นายสก อาน) ได้ตกลงในหลักการเกี่ยวกับการดำเนินความร่วมมือในการพัฒนาพื้นที่ปราสาทพระวิหารโดยฝ่ายไทยแจ้งว่าจะสนับสนุนการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกในลักษณะที่ไม่ให้มีปัญหาเขตแดนในบริเวณดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาพื้นที่ เดือนมกราคม ๒๕๔๙ ประเทศกัมพูชายื่นเอกสารต่อองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกครั้งที่ ๓๑ ที่จะมีขึ้นในปี ๒๕๕๐ ณ เมืองโครสต์เชิร์ช ประเทศนิวซีแลนด์ โดยใช้แผนที่แสดงที่ตั้งปราสาทและพื้นที่อนุรักษ์ทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือเนื้อที่ ๔.๖ ตารางกิโลเมตร ที่ทั้งสองฝ่ายอ้างอธิปไตยทับซ้อนกันประกอบคำขอซึ่งมีแนวเขตรุกล้ำเข้ามาในประเทศไทย วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ นายเตช บุนนาค ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ในฐานะประธานอนุกรรมการเพื่อบูรณปฏิสังขรณ์ปราสาทพระวิหาร นำคณะไปเยือนกัมพูชาเพื่อหารือเรื่องความร่วมมือในการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกร่วมกับรองนายกรัฐมนตรีกัมพูชา (นายสก อาน) ฝ่ายกัมพูชายืนยันว่าจะดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารในการขอขึ้นทะเบียนเป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมโดยเฉพาะ ไม่มีผลกระทบต่อสิทธิในเรื่องเขตแดนซึ่งต้องเป็นไปตามกรอบ

การทำงานของคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา และความตกลงที่เกี่ยวข้อง วันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๐ กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย (นายกฤต ไกรจิตติ) ได้ยื่นบันทึกช่วยจำต่อเอกอัครราชทูตกัมพูชาประจำประเทศไทยเพื่อคัดค้านการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกโดยใช้แผนที่รวมพื้นที่อนุรักษทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือเนื้อที่ ๔.๖ ตารางกิโลเมตร ว่าเป็นการละเมิดอธิปไตยในพื้นที่ทับซ้อนรอบปราสาทพระวิหาร วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นายสวณิต คงสิริ) มีหนังสือรายงานนายกรัฐมนตรี (พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์) ว่าฝ่ายไทยขอให้กัมพูชาจัดทำเอกสารยืนยันต่อคณะกรรมการมรดกโลกว่าการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกโดยใช้แผนที่แนบท้ายประกอบการขึ้นทะเบียนจะไม่มีผลกระทบต่อเส้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา ซึ่งอยู่ในระหว่างการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนตามอนุสัญญาว่าด้วยมรดกโลก ค.ศ. ๑๙๗๒ ข้อ ๑๑ วรรคสาม วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลก นายมนัสพาสน์ ชูโต ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นายนิത്യ พิบูลสงคราม) หัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้เจรจากับกัมพูชาและองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) คัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารและขอให้เลื่อนการพิจารณาออกไป โดยแจ้งว่าไทยจะสนับสนุนการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกในคราวประชุมครั้งที่ ๓๒ ณ เมืองควิเบก ประเทศแคนาดา ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๑ เพื่อให้ไทยและกัมพูชาได้ร่วมกันหาข้อยุติในเรื่องต่าง ๆ ร่วมกันก่อน คณะกรรมการมรดกโลกมีมติเห็นชอบในหลักการที่ประเทศไทยจะสนับสนุนช่วยเหลือภายใต้เงื่อนไขว่าในการขอขึ้นทะเบียนจะต้องไม่ทำให้ประเทศไทยเสียดินแดน ตามมติคณะกรรมการมรดกโลกสมัยที่ ๓๑ เอกสารหมายเลข จ.๓๖ และเลื่อนการประชุมไปครั้งที่ ๓๒ ระหว่างวันที่ ๒ ถึงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ ณ เมืองควิเบก ประเทศแคนาดา วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ (นายนิത്യ พิบูลสงคราม) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีให้รับทราบเกี่ยวกับแนวทางของกระทรวงการต่างประเทศในการดำเนินการเพื่อรักษาสิทธิในเรื่องเขตแดนของประเทศไทย ในการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชาว่าให้กัมพูชาจัดทำคำแถลงฝ่ายเดียวหรือแถลงการณ์ร่วมเป็นเอกสารที่มีผลเป็นการรับรองว่าการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก จะไม่มีผลกระทบต่อสิทธิเรื่องเขตแดนของประเทศไทยและกัมพูชาเหนือพื้นที่อนุรักษทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือเนื้อที่ ๔.๖ ตารางกิโลเมตร ซึ่งต่างฝ่ายอ้างอธิปไตยทับซ้อนกัน วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

จำเลยเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ กรมสนธิสัญญาและกฎหมายทำบันทึกเสนอขั้นตอนการดำเนินการเพื่อปกป้องอธิปไตยกรณีขึ้นทะเบียนมรดกโลกของกัมพูชาว่า ขั้นแรก เจริญทำความตกลงทวิภาคี เรื่อง การบริหารจัดการร่วมกันกับกัมพูชาในพื้นที่ทับซ้อน ขั้นที่สอง การรักษาสิทธิของไทยหากคณะกรรมการมรดกโลกลงมติให้ขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก โดยให้ระบุว่า การดำเนินการตามข้อมติจะเกิดขึ้นในพื้นที่ตามที่ประเทศไทยอ้างสิทธิต้องได้รับความเห็นชอบล่วงหน้าจากฝ่ายไทยทุกครั้ง ระหว่างวันที่ ๓ ถึงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๑ นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีของไทยเยือนกัมพูชา สมเด็จฮุนเซน นายกรัฐมนตรีกัมพูชา แจ้งว่า กัมพูชาจะขอขึ้นทะเบียนเฉพาะตัวปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกและขอให้ไทยให้การสนับสนุนในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกครั้งต่อไป ซึ่ง นายสมัคร แถลงว่าหากไม่มีผลกระทบต่อสิทธิของไทยในเรื่อง เขตแดนไทยก็ไม่ขัดข้องและมอบหมายให้จำเลยไปดำเนินการหารือกับรองนายกรัฐมนตรีกัมพูชา (นายสก อาน) เพื่อหาข้อยุติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๑ นายสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีของไทย ได้พบและหารือกับ สมเด็จฮุนเซน นายกรัฐมนตรีกัมพูชา ในโอกาสประชุมผู้นำ ณ นครเวียงจันทน์ เสนอทางออกโดยให้ประเทศไทยและกัมพูชาบริหารจัดการพื้นที่ที่อ้างสิทธิทับซ้อนร่วมกัน สมเด็จฮุนเซน แจ้งจุดยืนอย่างชัดเจนว่ากัมพูชาจะขอขึ้นทะเบียนมรดกโลกเฉพาะตัวปราสาทที่เป็นที่สักการะเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับพื้นที่รอบตัวปราสาท ไม่เกี่ยวกับเส้นเขตแดน และประเทศกัมพูชาทราบดีว่าพื้นที่รอบตัวปราสาทด้านหนึ่งเป็นของประเทศไทยอีกด้านหนึ่งเป็นของกัมพูชา วันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๑ นายธนะ ดวงรัตน์ เอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ได้เข้าหารือกับ มาตามฟรองซัวส์ ริวแยร์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ด้านกิจกรรมวัฒนธรรม เสนอจัดการพบปะหารือระหว่างคณะผู้แทนไทยกับกัมพูชาขึ้นที่กรุงปารีสเพื่อหาข้อยุติก่อนวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ต่อมาวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๕๑ นายวีระศักดิ์ พุทธะภูล ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ขออนุมัติทำที่สำหรับคณะผู้แทนไทยในการเจรจากับฝ่ายกัมพูชาต่อจำเลยในเรื่องนี้ จำเลยมอบหมายให้ นายวีระศักดิ์ และคณะเดินทางไปกรุงพนมเปญเพื่อเจรจ ในวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ผลการหารือเรื่อง การจัดทำแถลงการณ์ร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อน มีความคืบหน้าตามสมควร วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำเลยพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศ เดินทางไปพบและเจรจากับ นายสก อาน รองนายกรัฐมนตรีของกัมพูชาที่จังหวัดเกาะกง มีการเจรจา

ถึงปัญหาการกำหนดเส้นเขตพื้นที่อนุรักษ์รอบปราสาทล้ำเข้ามาในประเทศไทย วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำเลยเดินทางไปกรุงปารีสเพื่อร่วมเจรจากับ นายสก อาน โดยมีผู้แทนระดับสูงขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) เข้าร่วมประชุมจนมีข้อสรุปว่ากัมพูชา ตกลงขึ้นทะเบียนเฉพาะตัวปราสาทพระวิหารและจะเสนอแผนผังให้ไทยพิจารณาให้ความเห็นชอบ ก่อนที่ยื่นต่อคณะกรรมการมรดกโลก วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ ฝ่ายกัมพูชายื่นแผนผังใหม่ให้ฝ่ายไทย กระทรวงการต่างประเทศให้กรมแผนที่ทหารไปทำการพิสูจน์ตามหลักวิชาและเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์แล้ว ยืนยันว่าไม่มีส่วนใดในแผนผังล้ำเข้ามาในเขตไทย ทั้งสองฝ่ายจึงจัดทำร่างคำแถลงการณ์ร่วม เพื่อนำกลับไปให้ผู้มีอำนาจของแต่ละฝ่ายพิจารณาก่อนลงนาม ภายหลังจากที่สภาความมั่นคงแห่งชาติ เห็นชอบกับร่างแถลงการณ์ร่วมแล้ว ในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ จำเลยเสนอร่างคำแถลงการณ์ร่วม ไทย - กัมพูชา ให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณาในการประชุมคณะรัฐมนตรีครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่จำเลยเสนอ คือ ๑) ร่างคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา และแผนที่ แนบท้าย ๒) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลงนามในร่างคำแถลงการณ์ร่วม และให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการตามแนวทางที่เสนอต่อไปได้ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ จำเลยลงนามในคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ซึ่งมีข้อตกลงว่า

ข้อ ๑ ราชอาณาจักรไทยสนับสนุนการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารในบัญชีมรดกโลก ซึ่งเสนอโดยรัฐบาลกัมพูชาตามที่จะได้มีขึ้นในการประชุมสมัยที่ ๓๒ ของคณะกรรมการมรดกโลกที่เมืองควิเบก ประเทศแคนาดา ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๒๐๐๘ โดยเขตรอบพื้นที่ของปราสาทพระวิหาร ปรากฏตามที่ระบุไว้ ณ บริเวณ N.๑ ในแผนที่ที่แนบท้ายที่จัดทำขึ้นโดยรัฐบาลกัมพูชา แผนที่ดังกล่าว ให้รวมถึงพื้นที่กันชน (Buffer Zone) ในด้านทิศตะวันออกและด้านใต้ของปราสาทตามที่ระบุไว้ ตามเครื่องหมาย N.๒ ด้วย

ข้อ ๒ ในบรรยากาศแห่งความปรารถนาดีและประนีประนอมต่อกัน ราชอาณาจักรกัมพูชา ยอมรับให้ปราสาทพระวิหารถูกเสนอเพื่อขึ้นทะเบียนในบัญชีมรดกโลก โดยขั้นตอนนี้ยังไม่ให้รวมถึงพื้นที่กันชน (Buffer Zone) ตามพื้นที่ด้านเหนือและตะวันตกของปราสาท

ข้อ ๓ แผนที่แนบท้ายตามที่ระบุในย่อหน้าที่ ๑ ข้างต้น ให้ใช้แทนแผนที่เดิมที่เกี่ยวกับและรวมถึง “Schema Directeur pour la Zonage de Preah Vihear” และรวมถึงผังหรือแผนแบบอ้างอิงทั้งหมด

ที่ระบุถึงเขตพื้นที่สำคัญ (Core zone) และเขตอื่น ๆ (Zonage) เขตพื้นที่อื่นของปราสาทพระวิหาร ที่ปรากฏในคำร้องขอขึ้นทะเบียนของกัมพูชา

ข้อ ๔ ในระหว่างรอผลปฏิบัติงานของคณะกรรมการร่วม (JBC) เพื่อกำหนดอาณาเขตเกี่ยวกับพื้นที่รอบปราสาทด้านทิศเหนือและทิศตะวันตกรอบปราสาทพระวิหาร ซึ่งระบุโดยเครื่องหมาย N.๓ ไว้ในแผนที่ที่กล่าวถึงในย่อหน้าที่ ๑ ข้างต้น ให้มีการจัดเตรียมแผนการจัดการพื้นที่ดังกล่าว โดยวิธีการประสานกันระหว่างรัฐบาลกัมพูชาและรัฐบาลไทยอย่างสอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศด้านการอนุรักษ์ เพื่อที่จะดำรงไว้ซึ่งคุณค่าที่โดดเด่นเป็นสากลของทรัพย์สินนี้ แผนการจัดการดังกล่าว จะถูกรวมเข้าไว้ในแผนจัดการสุดท้ายสำหรับองค์ปราสาทและพื้นที่รอบ ๆ ปราสาทนั้น ซึ่งจะต้องนำเสนอต่อศูนย์กลางมรดกโลกก่อนวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ค.ศ. ๒๐๑๐ เพื่อนำเข้าพิจารณาของคณะกรรมการมรดกโลก ในการประชุมครั้งที่ ๓๔ ในปี ค.ศ. ๒๐๑๐

ข้อ ๕ การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารในบัญชีมรดกโลกจะเป็นไปโดยไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของราชอาณาจักรกัมพูชาและราชอาณาจักรไทย ในการกำหนดเส้นเขตแดนของคณะกรรมการร่วมเพื่อกำหนดเขตแดน (JBC) ของทั้งสองประเทศ

ข้อ ๖ ราชอาณาจักรกัมพูชาและราชอาณาจักรไทย ขอแสดงความขอบคุณอย่างลึกซึ้งต่อผู้อำนวยการยูเนสโก นายโคอิชิโร มัตซุอูระ สำหรับความช่วยเหลือในการอำนวยความสะดวกแก่กระบวนการในการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารในบัญชีมรดกโลก” ตามเอกสารหมายเลข จ.๖๗ ต่อมา มีประชาชนนำเรื่องไปฟ้องต่อศาลปกครองกลาง พร้อมขอคุ้มครองฉุกเฉินเพื่อให้ศาลมีคำสั่งห้ามคณะรัฐมนตรีนำคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ไปดำเนินการใด ๆ ก่อนที่ศาลปกครองจะมีคำสั่งหรือคำพิพากษา กับมีสมาชิกวุฒิสภาเข้าชื่อฟ้องศาลรัฐธรรมนูญให้วินิจฉัยว่าคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา เป็นหนังสือสัญญาตามความหมายในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ วรรคสอง หรือไม่ ศาลปกครองกลางวินิจฉัยแล้วมีคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการคุ้มครองเพื่อบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษา ห้ามมิให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และคณะรัฐมนตรีดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการอ้างหรือใช้ประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ ที่เห็นชอบคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา และดำเนินการตามมติดังกล่าว ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษายืน และศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา

ฉบับลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ เป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตของประเทศ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ วรรคสอง จำเลยในฐานะ ตัวแทนประเทศไทยมีหนังสือชี้แจงระงับแถลงการณ์ร่วมและห้ามที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก นำแถลงการณ์ร่วมไปประกอบหรืออ้างอิงในการพิจารณาว่าจะขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกหรือไม่ และขอเลื่อนการประชุมออกไป แต่ในที่สุดคณะกรรมการมรดกโลกมีมติให้ขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร เป็นมรดกโลก

มีปัญหาข้อกฎหมายต้องวินิจฉัยประการแรกว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗/๒๕๕๑ มีผลผูกพันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ในปัญหานี้รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ วรรคสองและวรรคสาม บัญญัติว่า “หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย หรือเขตพื้นที่นอกอาณาเขต ซึ่งประเทศไทย มีสิทธิอธิปไตยหรือมีเขตอำนาจตามหนังสือสัญญา หรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้อง ออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศ อย่างมีนัยสำคัญ ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา ในการนี้ รัฐสภาจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องดังกล่าว ก่อนการดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญากับนานาประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศตามวรรคสอง คณะรัฐมนตรีต้องให้ข้อมูลและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น ของประชาชน และต้องชี้แจงต่อรัฐสภาเกี่ยวกับหนังสือสัญญานั้น ในการนี้ให้คณะรัฐมนตรีเสนอ กรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบด้วย” มาตรา ๒๑๖ วรรคห้า บัญญัติว่า “คำวินิจฉัย ของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาดมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลและองค์กรอื่นของรัฐ” เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเกี่ยวกับคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ฉบับลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ โดยมีใจความสำคัญว่า “แม้ในคำแถลงการณ์ร่วมจะไม่ได้ปรากฏสาระสำคัญอย่างชัดเจนว่าเป็นหนังสือสัญญา ที่มีบทเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่อันเป็นอาณาเขตของประเทศไทยก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาข้อบททั้งหมด ในคำแถลงการณ์ร่วมประกอบกับแผนที่หรือแผนผังแนบท้ายซึ่งจัดทำขึ้นโดยประเทศกัมพูชาฝ่ายเดียว อันประกอบเป็นส่วนหนึ่งของคำแถลงการณ์ร่วมแล้ว จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าแผนที่ดังกล่าวได้อ้างถึง

พื้นที่ N.๑ N.๒ และ N.๓ โดยที่ไม่ได้มีการกำหนดเขตของพื้นที่ N.๑ N.๒ และ N.๓ ให้ชัดเจนว่ามีบริเวณครอบคลุมส่วนใดของประเทศเป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งเป็นการสุ่มเสี่ยงต่อผลกระทบในเรื่องอาณาเขตของประเทศไทย อันเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อนและอาจก่อให้เกิดข้อพิพาทระหว่างประเทศต่อไปภายหน้าได้ ประกอบกับการที่ประเทศกัมพูชาขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกนั้น มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ที่เป็นประเด็นโต้เถียงกันในเรื่องอาณาเขตของเส้นเขตแดนและขอบเขตที่ปราสาทตั้งอยู่ ทั้งเป็นประเด็นที่มีความเห็นแตกต่างกันทั้งทางด้านสังคมและการเมืองมาโดยตลอด การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการเจรจากับประเทศกัมพูชาก่อนที่จะได้มีการลงนามคำแถลงการณ์ร่วมดังกล่าว พึงสังเกตเห็นได้ว่า หากลงนามคำแถลงการณ์ร่วมไปก็อาจก่อให้เกิดการแตกแยกกันทางด้านความคิดเห็นของคนในสังคมทั้งสองประเทศ อีกทั้งอาจก่อให้เกิดวิกฤติแก่ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับกัมพูชา อันมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางสังคมอย่างกว้างขวาง คำแถลงการณ์ร่วมดังกล่าวจึงเป็นหนังสือสัญญาที่อาจมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย ทั้งยังมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศอย่างกว้างขวาง หรือมีผลผูกพันด้านการค้า การลงทุน หรืองบประมาณของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง” คำวินิจฉัยดังกล่าวมีผลผูกพันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามความในมาตรา ๒๑๖ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่บังคับใช้อยู่ในเวลานั้น ต่อมาปรากฏว่าเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศไทย เป็นผลสำเร็จและได้ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง แต่ก็ได้ออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ เรื่อง การสิ้นสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยข้อ ๔ ยังระบุให้ศาลทั้งหลายคงมีอำนาจพิจารณาและพิพากษาอรรถคดีตามบทกฎหมายและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และยังคงบัญญัติรับรองอำนาจของผู้พิพากษาและตุลาการไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๒๖ ว่า “ผู้พิพากษาและตุลาการมีอิสระในการพิจารณาคดีในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ให้เป็นไปโดยยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย” อันเป็นการยอมรับอำนาจของผู้พิพากษา ตุลาการและศาลทั้งหลาย และเป็นการรับรองให้กฎหมายทั้งปวงรวมถึงผลบังคับในทางกฎหมายตามคำพิพากษาของศาลที่มีอยู่ก่อน คณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้าควบคุมการปกครองของประเทศ ว่ามีอยู่อย่างไรคงมีอยู่ต่อไปอย่างนั้น

ไม่เปลี่ยนแปลง ที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง หากได้มีผลลบล้างว่าไม่มีการกระทำของจำเลยเกิดขึ้นในขณะรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวใช้บังคับ หรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นการขัดต่อรัฐธรรมนูญแต่ประการใด องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗/๒๕๕๑ ยังคงผูกพันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดให้อำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือองค์กรอื่น มีอำนาจในการวินิจฉัยเพิกถอนคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้แล้ว ก็ต้องถือว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖-๗/๒๕๕๑ เป็นเด็ดขาด จำเลยย่อมไม่อาจโต้แย้งได้ว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาวินิจฉัยต่อไปมีว่า จำเลยปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือไม่ ได้ความว่า หลังจากศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ศาลโลก) พิพากษาว่าปราสาทพระวิหารตั้งอยู่ในอาณาเขตภายใต้อธิปไตยของกัมพูชา เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๐๕ (ค.ศ. ๑๙๖๒) ตามเอกสารหมาย จ.๒๘ และ ล.๑๙๘ ประเทศไทย โดย พันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้นไม่ยอมรับ และได้แสดงออกถึงการไม่ยอมรับด้วยการยื่นคำแถลงการณ์เพื่อประท้วง โต้แย้งและคัดค้านคำพิพากษาของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ศาลโลก) ว่าขัดต่อกฎหมายและความยุติธรรมที่เห็นด้วยกับแผนที่ที่ถูกจัดทำขึ้นโดยคณะเจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๑๒ ตามที่ประเทศกัมพูชานำเสนอ โดยไม่ได้ดำเนินการพิสูจน์แนวสันปันน้ำที่แท้จริงตามธรรมชาติตามสนธิสัญญากับสงวนสิทธิที่ไทย จะเรียกร้องปราสาทพระวิหารกลับคืนในอนาคต ตามเอกสารหมาย จ.๒๙ แต่เพื่อไม่ให้มีปัญหา เนื่องด้วยไทยเป็นภาคีสมาชิกแห่งองค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๐๕ คณะรัฐมนตรีจึงมีมติกำหนดรูปพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าครอบปราสาทพระวิหารมีแนวจากปีกขวาของตัวปราสาท ตั้งแต่ช่องบันไดหัก (ภายในบริเวณปราสาทพระวิหาร) ลากเส้นตรงผ่านขีดบันไดนาคตรงไปจนถึงตัวปราสาท แล้วลากเส้นตรงขนานกับตัวปราสาทไปสุดที่ผาชันด้านหลังปราสาทเป็นพื้นที่บริเวณปราสาท ประมาณหนึ่งในสี่ตารางกิโลเมตร พร้อมทั้งให้จัดทำป้ายแสดงเขตไทย - กัมพูชา ทำรั้วลวดหนาม และเคลื่อนย้ายกำลังทหารออกจากบริเวณปราสาทพระวิหารดังกล่าว ตามเอกสารหมาย จ.๓๐ และ ล.๑ แล้วแจ้งสหประชาชาติว่าประเทศไทยได้ปฏิบัติตามคำพิพากษาของศาลโลกโดยตีพิมพ์แผนที่ของ

กระทรวงการต่างประเทศมีข้อความด้านล่างของแผนที่ระบุว่า ประเทศไทยสละอธิปไตยเหนือพื้นที่ ซึ่งเป็นที่ตั้งปราสาทพระวิหาร ตามเอกสารหมายเลข ๑๘๘๔ เขตแดนบริเวณโดยรอบตัวปราสาทดังกล่าว หน่วยราชการไทยทุกหน่วยถ่ายถอดมาใช้ในแผนที่ปฏิบัติงานมาตราส่วน ๑ ต่อ ๕๐,๐๐๐ ชุด L ๗๐๑๗ ตามเอกสารหมายเลข จ.๑๖๑ และ จ.๑๑๐ กัมพูชาเข้าครอบครองปราสาทพระวิหารและเขตแดนหลังแนวเส้น มติคณะรัฐมนตรีโดยส่งกองกำลังทหารตำรวจเข้าประจำการและเจ้าหน้าที่คอยดูแล มีหมู่บ้านร้านค้า และตลาดชาวกัมพูชาอยู่อาศัยตลอดมากกว่า ๕๐ ปี โดยรัฐบาลไทยทุกยุคทุกสมัยไม่เคยอ้างสิทธิ หรือใช้สิทธิเรียกร้องใด ๆ และการใช้ความรุนแรงไม่เป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศ ในส่วนของการยื่นคำขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกนั้นได้ความจาก นายวีระชัย พลาศรัย อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย นายรัชชชุตติ ภัคดี ผู้อำนวยการกองเขตแดน และ นายทรงชัย ชัยปฏิยุทธ์ เจ้าหน้าที่ประจำกองเขตแดน กระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้นว่า กัมพูชามีความพยายามดำเนินการ ยื่นเรื่องต่อองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ขอขึ้นทะเบียนฝ่ายเดียว มาตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ แต่ไม่สำเร็จเพราะ นายอดุล วิเชียรเจริญ ซึ่งเป็นคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วย อนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกคัดค้านอย่างแข็งกร้าว และกระทรวงการต่างประเทศยื่นเรื่องทักท้วงมาโดยตลอด กระทรวงการต่างประเทศจึงกำหนดแนวทางดำเนินการเพื่อปกป้องสิทธิทางด้านเขตแดนแบ่งเป็น ๒ ขั้นตอน คือ ขั้นแรก ทำความตกลงทวิภาคีกับประเทศกัมพูชาเรื่องการบริหารจัดการร่วมกัน ถ้าตกลงกันไม่ได้ ก็ให้ดำเนินการในขั้นตอนที่สอง คือ เตรียมข้อบทรักษาสิทธิไม่ให้เกิดการขึ้นทะเบียนกระทบต่อสิทธิเขตแดนของไทย แนวทางดังกล่าว นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล ปลัดกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น เบิกความว่า ระหว่างที่พยานรับราชการในตำแหน่งรองปลัดกระทรวงการต่างประเทศจนดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวง การต่างประเทศ มีบุคคลจากฝ่ายการเมืองเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รวมทั้งจำเลยด้วย ๗ คน ไม่มีรัฐมนตรีคนใดเปลี่ยนแปลงบทบาทหรือแนวทางในหลักการที่กระทรวง การต่างประเทศดำเนินมาเลย จนกระทั่งปี ๒๕๔๙ ก่อนจำเลยเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการต่างประเทศ กัมพูชายื่นเรื่องต่อองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ในคราวประชุมคณะกรรมการมรดกโลกครั้งที่ ๓๑ ปี ๒๕๕๐ ณ เมืองโครสต์เชิร์ช ประเทศนิวซีแลนด์ กระทรวงการต่างประเทศยื่นเรื่องทักท้วง จนคณะกรรมการมรดกโลกมีมติให้เลื่อนการประชุมไป ครั้งที่ ๓๒ ระหว่างวันที่ ๒ ถึงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๑

ณ เมืองควิเบก ประเทศแคนาดา เพื่อเปิดโอกาสให้ทั้งสองประเทศได้มีการเจรจา ทำความเข้าใจและตกลงกัน นายมนัสพาสน์ ชูโต ประธานคณะกรรมการพิเศษผู้แทนไทยที่ไปร่วมประชุมที่ประเทศนิวซีแลนด์ ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าไทยคงทำได้เพียงแค่เลื่อนการพิจารณาของคณะกรรมการมรดกโลกออกไป เพื่อเจรจาดตกลงกันและต้องให้การสนับสนุนกัมพูชาในการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร เป็นมรดกโลกคราวต่อไปด้วย เมื่อจำเลยเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ จึงได้กำหนดการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกที่จะพิจารณากรณีกัมพูชา ขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ณ เมืองควิเบก ซึ่งทางกระทรวงการต่างประเทศ เสนอให้จำเลยดำเนินการเจรจาทำความตกลงทวิภาคีเรื่องการบริหารจัดการร่วมกันกับกัมพูชาในพื้นที่รอบปราสาท ที่ไทยกับกัมพูชาอ้างสิทธิทับซ้อนกัน และรักษาสีทธิของไทยหากปราสาทพระวิหารได้รับการขึ้นทะเบียน เป็นมรดกโลก โดยต้องระบุเป็นเงื่อนไขว่าการดำเนินการใด ๆ เพื่อปฏิบัติตามข้อมติให้ขึ้นทะเบียน หากเกิดขึ้นในดินแดนที่ไทยอ้างสิทธิต้องได้รับความเห็นชอบล่วงหน้าจากไทยทุกครั้ง ตามบันทึกข้อความ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๑ เอกสารหมายเลข จ.๔๐ ถึง จ.๔๔ โดยกระทรวงการต่างประเทศประเมินสถานการณ์ว่า แม้ไทยจะคัดค้าน การขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกอย่างแข็งขันก็จะเป็นผล เพราะคณะกรรมการมรดกโลกมีความเห็นชอบ ในหลักการไว้ในคราวประชุมครั้งที่ ๓๑ ที่ประเทศนิวซีแลนด์แล้วว่า ปราสาทพระวิหารอันศักดิ์สิทธิ์ มีความสำคัญระหว่างประเทศเป็นอย่างยิ่งและมีคุณค่าสากลที่โดดเด่นและสามารถแยกปัญหาเขตแดน กับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกได้ ตามที่ นายวีรชัย พลาศรัย และ นายรัชพันธ์ ธนานันท์ อธิบดี และรองอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ เบิกความรับรองว่า ในเวลานั้น มีความเป็นไปได้สูงที่ปราสาทพระวิหารจะได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลก เมื่อพิจารณาจากการที่ นายวีรชัย เข้าชี้แจงต่อ มาดามฟรอนซ์วีร์ ริวแยร์ ผู้ซึ่งมีอิทธิพลสูงในคณะกรรมการมรดกโลก ได้ยืนยัน กับ นายวีรชัย หลายครั้งว่าสามารถแยกปัญหาเขตแดนกับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกได้ ตามอนุสัญญา ว่าด้วยมรดกโลก ค.ศ. ๑๙๗๒ ข้อ ๑๑ วรรคสาม ที่ว่า การขึ้นทะเบียนมรดกโลกหากอยู่ในเขตอธิปไตย ของหลายประเทศ การขึ้นทะเบียนไม่มีผลกระทบต่อสิทธิอันพึงมีพึงได้ตามกฎหมายในเรื่องเขตแดน ดังนั้น เมื่อจำเลยรับทราบข้อมูลและดำเนินการให้มีการเจรจาเพื่อให้ไทยได้ประโยชน์ รักษาสิทธิ ของไทยไว้ให้มากที่สุดจากการที่ปราสาทพระวิหารได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยไม่เสียดินแดน

และให้นำข้อเสนอของฝ่ายกัมพูชามาหารือและขอความเห็นชอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคณะรัฐมนตรีก่อน ตามบันทึกข้อความเกี่ยยนสั่งด้วยลายมือของจำเลย ท้ายเอกสารหมายเลข จ.๔๕ จึงสมเหตุสมผล เป็นสิ่งที่พึงกระทำ และแสดงให้เห็นเจตนาของจำเลยว่าได้คำนึงถึงผลประโยชน์และระมัดระวังรักษาสิทธิ ในดินแดนของประเทศไทยเป็นอย่างดีแล้ว อีกทั้งเป็นไปตามแนวทางที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอมาเป็นลำดับ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จำเลยเจรจากับ นายสก อาน ที่เกาะกงได้ข้อสรุปเป็นใจความสำคัญว่า ไทยจะสนับสนุนการขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา โดยมีแต่เขตอนุรักษ์ ทางทิศตะวันออกและทางทิศใต้ของตัวปราสาท ไม่มีเขตอนุรักษ์ในพื้นที่ทางทิศตะวันตกและทิศเหนือ ของตัวปราสาท ไทยกับกัมพูชาต้องร่วมกันจัดทำแผนบริหารจัดการพื้นที่ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การอนุรักษ์ระดับสากล การขึ้นทะเบียนมรดกโลกปราสาทพระวิหารไม่มีผลกระทบต่อสิทธิแต่ละฝ่าย ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตของคณะกรรมการเขตแดนร่วม และฝ่ายกัมพูชาจะจัดทำแผนผัง แสดงขอบเขตปราสาทพระวิหารใหม่ส่งให้ฝ่ายไทยพิจารณาก่อน ขณะเดียวกัน นายชนะ ดวงรัตน์ เอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปารีสและผู้แทนถาวรไทยในองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ได้ส่งโทรเลขมายังกระทรวงการต่างประเทศแจ้งว่า มาตามพรองซ์ รวีแยร์ เสนอให้มีการเจรจาสามฝ่ายคือฝ่ายไทย กัมพูชาและองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม แห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ระหว่างวันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เพื่อให้โอกาสไทย และกัมพูชาได้แสดงท่าทีอย่างเปิดเผย ประนีประนอมกันและหาข้อยุติให้ได้ก่อนการประชุม คณะกรรมการมรดกโลก จำเลยจึงนำคณะไปเจรจา ณ กรุงปารีส และวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ฝ่ายไทยและฝ่ายกัมพูชา ได้ประชุมลงนามย่อในข้อตกลงร่วมกันที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยมีจำเลยเป็นหัวหน้าคณะ ตามเอกสารหมายเลข จ.๔๕ และ จ.๕๕ โดยในการเจรจาดังนี้ได้ความจาก นายเชิดชู รักตะบุตร ผู้อำนวยการกองเขตแดน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ซึ่งเป็นคณะผู้แทนฝ่ายไทย ที่ร่วมเจรจากับฝ่ายกัมพูชาที่กรุงปารีสว่า ระหว่างการเจรจามีความตึงเครียด ต้องแยกนั่งกันคนละห้อง โดยผู้แทนองค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) เป็นผู้ขอให้แยก และเป็นผู้จัดทำร่างแถลงการณ์ร่วมมาเสนอให้ฝ่ายไทยกับฝ่ายกัมพูชาว่าจะยอมรับถ้อยคำได้หรือไม่ ซึ่งจำเลยได้ปรึกษาหารือกับพยานและคณะที่ร่วมไปด้วยตลอด โดยคณะทำงานช่วยพิจารณาถ้อยคำ ในร่างคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา และก็เห็นชอบร่วมกันไม่มีผู้ใดคัดค้านว่า ไม่ถูกต้อง แสดงให้เห็นว่า

จำเลยมิได้เป็นฝ่ายริเริ่มจัดทำร่างคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ขึ้นมาเอง และก่อนที่จะยอมรับร่างดังกล่าว ก็ได้ปรึกษาหารือกับคณะทำงานซึ่งเป็นข้าราชการระดับสูงของกระทรวงการต่างประเทศที่ไปด้วยกัน อย่างรอบคอบแล้ว อันส่งผลให้เห็นถึงการกระทำที่เปิดเผยเพื่อปกป้องอธิปไตยของชาติ ต่อมาวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ ฝ่ายกัมพูชาเสนอแผนผังตัวปราสาทที่จะยื่นต่อคณะกรรมการมรดกโลกใหม่ให้ฝ่ายไทย กระทรวงการต่างประเทศได้ให้กรมแผนที่ทหารทำการพิสูจน์โดยใช้หลักวิชาและเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ จนแน่ชัดว่า จุดพิกัดแผนผังตัวปราสาทไม่ล้ำดินแดนไทยตามคำให้การของ พลโท แดน มีชูอรรถ เจ้ากรมแผนที่ทหาร ที่ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต่อมาวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ พลโท สุรพล เพื่อนอัยกา เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาตินำเข้าที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติ พิจารณาคำแถลงการณ์ร่วมและแผนผังแนบแล้วมีมติให้ความเห็นชอบ ตามเอกสารหมายเลข ๖๕๙ แม้แต่ พลเอก วินัย ภัททิยกุล ปลัดกระทรวงกลาโหมซึ่งเข้าร่วมประชุมด้วยยังแสดงความชื่นชม กระทรวงการต่างประเทศที่ดำเนินการเจรจาจนได้ผลออกมาเป็นแผนผังแนบท้ายฉบับใหม่ วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ จำเลยจึงนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ตามเอกสารหมายเลข ๖๕๘ และจำเลยกับ นายสก อาน ลงนามร่วมกันในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ ก่อนการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกระหว่างวันที่ ๒ ถึงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เพียง ๒ สัปดาห์ แม้จะเป็นวาระจร แต่ด้วยระยะเวลาอันจำกัด กระชั้นชิดและเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการให้เรียบร้อยก่อนการประชุม คณะกรรมการมรดกโลก มิฉะนั้นจะมีพื้นที่ที่ขึ้นทะเบียนล้ำเข้ามาอยู่ในเขตพื้นที่ทับซ้อนที่ประเทศไทยอ้างสิทธิ แต่จำเลยก็ได้ดำเนินการไปตามลำดับขั้นตอนและผ่านการพิจารณาจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบโดยตรง ทั้งจำเลยเคยนำเสนอให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีพิจารณารับทราบหลักการและรายละเอียดเรื่องนี้มาก่อนแล้ว ๒ ครั้ง คือเมื่อวันที่ ๒๐ และวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ จึงไม่พอฟังว่าเป็นการรีบเร่งหรือผิดปกติ แต่อย่างไร โดยเฉพาอย่างยิ่งหากประเทศไทยตั้งต้นไม่สนับสนุนประเทศกัมพูชาให้ขึ้นทะเบียน ปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกแล้ว ย่อมต้องส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่จะตามมา ในอนาคตอย่าหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังที่ นายวีรชัย พลาศรัย ได้เคยบรรยายสรุปในที่ประชุมสภากลาโหมว่า ถ้าไม่ให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนก็มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ทางนโยบายอย่างใหญ่หลวง เมื่อไม่ปรากฏ พยานหลักฐานว่าจำเลยหรือพรรคพวกมีผลประโยชน์ส่วนตนแอบแฝง ประกอบกับคำเบิกความของ นายสมชาย แสวงการ และ นางสาวรสนา โตสิตระกูล ที่อ้างว่า การลงนามในแถลงการณ์ร่วมของทั้งจำเลย

และพันตำรวจโท ทักษิณ กัมพูชา เป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทางทะเลจากการขุดเจาะน้ำมัน กับสมเด็จพระสันตะปาปาในการดำเนินการปักปันเขตแดน พยานทั้งสองก็เพียงรับทราบข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์ หรือสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อเนื่องตลอดมาเป็นเวลาหลายปี โดยปราศจากพยานหลักฐานที่พออนุมานได้ว่า จำเลยและพันตำรวจโท ทักษิณ ได้รับผลประโยชน์อย่างไรในพื้นที่ทับซ้อนที่เวลานี้ยังอยู่ในระหว่างการเจรจาปักปันเขตแดน อีกทั้งจนถึงปัจจุบันก็ยังไม่มีการอนุญาตให้บริษัทเอกชนหรือของรัฐทั้งสองฝ่าย เข้าสำรวจขุดเจาะน้ำมันในพื้นที่ทับซ้อนแต่อย่างใด ไม่มีพยานหลักฐานใดแสดงว่าจำเลยกับพันตำรวจโท ทักษิณ เข้าไปมีหุ้นในบริษัทสำรวจและขุดเจาะน้ำมันที่ได้รับอนุญาตในอ่าวไทย และระหว่างการดำเนินการจำเลย และกระทรวงการต่างประเทศได้พยายามระมัดระวังมิให้ฝ่ายใดนำไปเป็นประเด็นและหาประโยชน์ในทางการเมือง โดยให้ส่วนราชการรักษาความลับของทางราชการและให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นศูนย์กลาง ในการให้ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์เพื่อความเป็นเอกภาพ ตามรายงานการประชุมคณะทำงาน ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก เอกสารหมายเลข ๑๙๖ ส่วนการที่จำเลย ไม่นำเรื่องการทำคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา เสนอรัฐสภาให้ความเห็นชอบก่อนตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๕๐ นั้น ได้ความจาก นายวีระศักดิ์ ฟูตระกูล ปลัดกระทรวง การต่างประเทศว่า พยานได้สอบถามข้าราชการระดับสูงและนักกฎหมายอาวุโสของกระทรวงการต่างประเทศแล้ว ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าร่างคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ไม่ใช่สนธิสัญญาและไม่ต้องเข้าสภา โดย นายกฤต ไกรจิตติ อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเบิกความยืนยันว่า กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย มีหน้าที่ดูว่าเป็นสนธิสัญญาหรือไม่ ถ้าเป็นต้องเสนอสภาตามมาตรา ๑๙๐ แต่ร่างคำแถลงการณ์ร่วม ไทย - กัมพูชา ไม่ใช่จึงไม่เสนอ ซึ่งความเห็นเกี่ยวกับเรื่องเขตแดนนี้ได้ความจาก นายเพ็ญศักดิ์ ชลารักษ์ รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ และ นายวีรชัย พลาศรัย ตรงกันว่ารัฐบาลต้องฟังความเห็น ของกรมสนธิสัญญาและกฎหมายและกรมแผนที่ทหาร โดยกรมสนธิสัญญาและกฎหมายเป็นเสมือน ที่ปรึกษากฎหมายระหว่างประเทศของรัฐบาล ดังนั้น เมื่อกระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นว่า ไม่ต้องเสนอรัฐสภาตามมาตรา ๑๙๐ แล้วจำเลยเห็นพ้องด้วยเช่นนี้ จะฟังว่าจำเลยมีเจตนาหลีกเลี่ยง ไม่นำร่างคำแถลงการณ์ร่วมให้รัฐสภาพิจารณาเห็นชอบก่อนลงนามหาได้ไม่ ยิ่งกว่านั้นเมื่อศาลปกครองกลาง มีคำสั่งให้คุ้มครองชั่วคราวห้ามไม่ให้อ้างถึงหรือใช้ประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีที่เห็นชอบคำแถลงการณ์ร่วม จำเลยและคณะผู้แทนไทยก็ดำเนินการระงับผลของคำแถลงการณ์ร่วมตามคำสั่งศาลปกครองกลางในทันที

และขอให้คณะกรรมการมรดกโลกเลื่อนการพิจารณาไป แต่ในที่สุดคณะกรรมการมรดกโลกก็ยังคงมีมติให้ปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกตามที่กระทรวงการต่างประเทศและจำเลยคัดค้านไว้แต่แรก แต่ความขัดแย้งรอบนี้เป็นผลให้ต่อมาในเดือนเมษายนปี ๒๕๕๔ กัมพูชายื่นเรื่องให้ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ศาลโลก) ตีความคำพิพากษาเมื่อปี ๒๕๐๕ ว่าบริเวณใกล้เคียงปราสาทพระวิหารรวมพื้นที่ทับซ้อนจำนวน ๔.๖ ตารางกิโลเมตร เป็นของกัมพูชาด้วย แต่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศวินิจฉัยเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ว่า การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ไม่รวมถึงพื้นที่พิพาทระหว่างไทยและกัมพูชา และคำฟ้องในปี ๒๕๐๕ ไม่มีประเด็นในเรื่องเส้นเขตแดน ซึ่งเป็นเรื่องที่ไทยและกัมพูชาจะต้องไปเจรจาให้ได้ข้อยุติและตกลงกันด้วยการทำสนธิสัญญา ไม่อาจตีความให้กัมพูชาได้ ตามเอกสารหมายเลข ล.๑๓๕ และ ล.๑๔๘ จึงไม่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่และผลประโยชน์ของไทยแต่อย่างใด จะเห็นได้อย่างแจ่มชัดจากคำวินิจฉัยดังกล่าวว่า การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชาไม่ส่งผลให้ไทยเสียดินแดนหรือเสียสิทธิในการทวงคืนปราสาทพระวิหารตามคำพิพากษาใน ปี ๒๕๐๕ ดังที่สงวนไว้แต่ประการใด สอดคล้องตรงกันกับเจตนาของจำเลยแต่แรกในคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ฉบับลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๑ ข้อ ๓ และข้อ ๕ ที่ว่า การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารในบัญชีมรดกโลกจะเป็นไปโดยไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิของราชอาณาจักรกัมพูชาและราชอาณาจักรไทย ในการกำหนดเส้นเขตแดนของคณะกรรมการร่วมเพื่อกำหนดเขตแดน (JBC) ของทั้งสองประเทศ ซึ่งในการต่อสู้คดีที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศครั้งนี้นั้น นายวีรชัย พลาศรัย เบิกความรับรองว่า ได้เสนอให้อัยการสูงสุดนำคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชาไปใช้อ้างต่อสู้คดีด้วย เพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์ โดยประเทศไทยสามารถอ้างได้ว่าทรัพย์สินที่ขึ้นทะเบียนไม่รุกล้ำเส้นตามมติคณะรัฐมนตรี ปี ๒๕๐๕ ตามหนังสือที่มีถึงอัยการสูงสุด เอกสารหมายเลข ล.๑๓๖/๑ ยิ่งแสดงให้เห็นว่าไทยไม่ได้เสียประโยชน์จากการทำคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา แต่อย่างใด ดังนั้นการลงนามในคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ของจำเลยในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจึงสมเหตุผลและถูกต้องตรงตามสถานการณ์ที่ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศและจำเลยประเมินไว้ในช่วงเวลานั้น ทั้งมิได้กระทบกระเทือนถึงสิทธิในดินแดนของประเทศไทย รวมถึงสิทธิทวงคืนปราสาทพระวิหารตามที่ พันเอก (พิเศษ) ถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเคยสงวนไว้เนื่องเพราะสิทธิที่สงวนไว้มีอยู่อย่างไรก็คงมีอยู่อย่างนั้น ในข้อนี้ นายเพ็ญศักดิ์ ชลาวัณย์

รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศ และ นายเชิดชู รักตะบุตร ผู้อำนวยการกองเขตแดน กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะที่เข้าร่วมเจรจา และ นายณัฐวุฒิ โพธิสาโร รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบต่อสู้คดี ที่กัมพูชายื่นคำขอตีความคำพิพากษาศาลโลก ต่างเบิกความตรงกันว่า ไทยจะได้ประโยชน์จากข้อตกลงในคำแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชา ข้อ ๔ และข้อ ๕ ที่สำคัญยิ่งคือ การได้สิทธิบริหารจัดการร่วมทำให้ประเทศไทยมีโอกาสเข้าพื้นที่นอกเส้นมติคณะรัฐมนตรี (N.๒) ที่สงวนสิทธิไว้แต่ไม่สามารถเข้าไปได้เลย และเท่ากับกัมพูชายินยอมลดหรือสละทำที่ที่เคยยืนยันเส้นเขตแดนตามแผนที่ ๑ ต่อ ๒๐๐,๐๐๐ ทำให้ไทยได้เปรียบในการเจรจาเรื่องเขตแดนต่อไป องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า พยานหลักฐานที่ได้จากทางไต่สวนยังรับฟังไม่ได้ว่าการกระทำของจำเลยเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต และมีมติโดยเสียงข้างมาก ๖ ต่อ ๓ ว่า จำเลยไม่มีเจตนาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด จึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗.

พิพากษายกฟ้อง.

นายประเสริฐ โอนพรัตน์วิบูล

นายชีพ จุลมนต์

นายชาติชาย อัครวิบูลย์

นายธนฤกษ์ นิติเศรณี

นายนิยุต สุภัทรพาหิรผล

นายกรองเกียรติ คมสัน

นายกำพล ภู่อุดแสง

นายชินวิทย์ จินดา ตัมแก้ว

นายศรีอัมพร ศาลิคุปต์